

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoCsp/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120203864
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120203864.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobkyne: I. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX N., F. ulica XXX/X, zastúpená: JUDr. Mgr. Mária Kováčová, advokátka, so sídlom 951 01 Nitrianske Hrnčiarovce, Pod Sokolom 12, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 25. apríla 2022, č. k. 7Csp/26/2020-357, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému voči žalobkyni priznáva náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Nitra) uznesením zo dňa 25. apríla 2022, č. k. 7Csp/26/2020-357 pri právnom posúdení podľa § 19 ods. 1 a 2, § 35, § 37 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, § 161 ods. 1, 2, § 230 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zastavil konanie (výrok I.).

2. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 256, § 255 ods. 1, 2 a § 257 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania (pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom) voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP v danej prejednávanej veci súd nezistil.

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 20.3.2020 sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 84500043377 uzavretej so žalovaným na sumu úveru vo výške 1500 eur. Ďalej sa domáhala zaplatenia sumy 629,38 eur titulom bezdôvodného obohatenia a sumy vo výške 157,35 eur ako finančného zadostučinenia. Súčasne sa domáhala priznania náhrady trov konania. Zmenenou žalobou sa domáhala zaplatenia sumy 912,33 eur titulom bezdôvodného obohatenia a zaplatenia sumy 228,08 eur titulom finančného zadostučinenia.

4. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 14. októbra 2021 č. k. 7Csp/26/2020-307, ktorým opravil výrok I. uznesenia Okresného súdu Nitra, č. k. 7Csp/26/2020-286 zo dňa 10.6.2021, ktorý má správne znieť: Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 8500043377 vo výške 1500 eur - písomné oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. 8500043377 zo dňa 18.03.2014, na základe žiadosti žalobkyne zo dňa 14.03.2014, medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a spotrebiteľom, a žalovaným ako veriteľom a dodávateľom je absolútne neplatná. Ďalej rozhodol, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 8500043377 vo výške 1500 eur - písomné oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. 8500043377 zo dňa 18.03.2014,

na základe žiadosti žalobkyne zo dňa 14.3.2014, medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a spotrebiteľom, a žalovaným ako veriteľom a dodávateľom je absolútne neplatná (II. výrok), žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 130 eur titulom bezdôvodného obohatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (III. výrok), vo zvyšnej časti súd nárok žalobkyne na zaplatenie bezdôvodného obohatenia zamietá (IV. výrok), žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 228,05 eur titulom finančného zadostučinenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (V. výrok).

5. Proti predmetnému rozsudku podal včas žalovaný odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., V. a VI. zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že je potrebné sa prikloniť k argumentácii žalovaného v tom smere, aby zákonná úprava stanovená na preskúvanie rozhodcovského rozsudku nebola obchádzaná tak, ako to učinila žalobkyňa v tejto prejednávanej veci, t. j. že podá žalobu o plnenie, resp. o určenie neplatnosti právneho úkonu, v konečnom dôsledku sledujúc to, aby sa neprihliadalo na výrok právoplatného rozhodcovského rozsudku zo dňa 2.7.2017, právoplatného dňa 4.12.2017. K uvedenému je potrebné uviesť, že žalobkyňa (v rozhodcovskom konaní žalovaná) vôbec nevyužila procesný inštitút podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ako ho upravuje zákon č. 335/2014 Z. z., o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovský rozsudok vo forme jeho právoplatnosti a vykonateľnosti je potrebné vnímať za rovnocenné rozhodnutie v porovnaní s rozhodnutím všeobecného súdu, pričom aj takýto právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok odsudzujúci určitý subjekt na základe spotrebiteľskej zmluvy na povinnosť určitého finančného plnenia, môže v rámci prebiehajúceho občianskoprávneho konania, v ktorom sa žalobca na základe tej istej spotrebiteľskej zmluvy domáha vydania bezdôvodného obohatenia založiť prekážku rei iudicata, t. j. veci právoplatne rozhodnutej. S poukazom na uvedené bude preto povinnosťou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní, aby sa zaoberal tým, či vydaním predmetného právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku vo vzťahu k obsahu uplatneného žalobného petitu žalobkyne v tomto spore, ktorý sa odvíja od totožnej spotrebiteľskej zmluvy ako bola uplatnená v konaní o vydaní rozhodcovského rozsudku, nejde o prekážku rei iudicata, ako v podanom odvolaní tvrdí žalovaný. V danej prejednávanej veci musí prvoinštančný súd vychádzať aj z tej skutočnosti, že v prípade rozhodcovského rozsudku zo dňa 2.7.2017 právoplatného dňa 4.12.2017 bolo rozhodnuté o žalobe žalobcu (v tomto spore žalovaného) proti žalovanému (v tomto spore žalobkyni) na plnenie vo výške 936,02 eura s príslušenstvom, s tým, že túto sumu spolu s príslušenstvom je povinný zaplatiť žalovaný žalobcovi. Z uvedeného rozhodcovského rozsudku vyplýva, že opodstatnenosť žalobného nároku žalobcu voči žalovanému ohľadne zaplatenia žalovanej istiny v sume 936,02 eura s príslušenstvom rezultuje práve z existencie právneho vzťahu medzi týmito dvoma subjektmi založeného na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 18.3.2014 v spojení so žiadosťou zo dňa 14.3.2014. V tejto súvislosti bude povinnosťou súdu prvej inštancie posúdiť, či je možné žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú v danom prípade podala žalobkyňa, ktorej úspešnosť na jej strane bola založená na základe právneho posúdenia a v zmysle bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z tej istej zmluvy, obísť, resp. eliminovať to, čo pre žalovanú stranu bolo uložené ako povinnosť v rámci rozhodcovského konania o podanej žalobe na plnenie, v ktorej ako žalovaná strana nemala úspech. Do pozornosti prvoinštančného súdu dáva odvolací súd aj rozhodovaciu činnosť iných odvolacích súdov v tejto oblasti (napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31.8.2020 sp. zn. 6CoCsp/20/2020 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.8.2018 sp. zn. 15Co/88/2018).

6. Prekážka rozsúdenej veci (rei iudicata) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak). Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13.10.2009, sp. zn. 5Cdo 120/2009).

7. Nakoľko žalovaný v spore vznesol námietku rei iudicata, súd si musel v rámci predbežnej otázky vyriešiť, aké účinky na predmet tohto sporu má právoplatný rozhodcovský rozsudok, ktorý zaväzuje žalobkyňu na plnenie. Na rozdiel od tvrdenia žalobkyne má súd za to, že rozhodcovský rozsudok tvorí prekážku rei iudicatae pre prebiehajúce konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia. Právoplatný rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Teda výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany. Ak bola žalobkyňa právoplatným rozhodcovským rozsudkom zaviazaná zaplatiť žalovanému úroky a poplatky z úveru, nemôže tvrdiť, že žalovaný ako veriteľ na ne nemá právo a že sa prijatím takéhoto plnenia bezdôvodne obohatil. Rozhodcovský rozsudok by nemal tieto účinky len v prípade, ak by rozhodcovský súd, ktorý ho vydal, odvodil svoju právomoc vo veci rozhodnúť z absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluvy (doložky). V takom prípade by išlo o nulité rozhodnutie, ktoré by nemohlo nadobudnúť ani právoplatnosť, ani vykonateľnosť. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd prihliadnuť aj bez návrhu (ex officio).

8. Súd preskúmal rozhodcovskú zmluvu a dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva nemá znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 OZ, nevyvoláva značnú nerovnováhu medzi stranami a nie je spôsobilá viesť k značnej procesnej nevýhode jednej z procesných strán. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá na samostatnej listine, bola jasne a zrozumiteľne naformulovaná a žalobkyňa tým, že ju podpísala vyslovila súhlas s jej uzavretím, teda vyslovila súhlas aj s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere. Jej uzavretie nebolo predpokladom alebo podmienkou uzavretia samotnej zmluvy o úvere. Žalobkyni nebola odňatá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde. Podľa čl. 7 rozhodcovskej zmluvy žalobkyňa mohla od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť do 14 dní aj bez uvedenia dôvodu. Nič teda nebránilo žalobkyni pre prípad, pokiaľ by po uzavretí danej rozhodcovskej zmluvy sa rozhodla od nej odstúpiť, takýmto právnym úkonom takto učiniť. Žalobkyňa mala tiež možnosť brániť sa podľa § 40 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského konania, ktorú možnosť v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote nevyužila. V dôsledku toho sa rozhodcovský rozsudok stal právoplatným a vykonateľným exekučným titulom, a teda pre strany musí byť aj záväzný. Súd v tomto konaní už nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť takéhoto rozsudku, pretože právoplatný rozhodcovský rozsudok má účinky právoplatného rozsudku všeobecného súdu. O bezdôvodnom obohatení by bolo možné pri existencii právoplatného rozsudku na plnenie uvažovať iba vtedy, ak by žalobkyňa plnila nad rozsah povinnosti uloženej rozsudkom.

9. Žalobkyňa namietala, že predmetná rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená dodávateľom, nemala reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah, nebola individuálne dojednaná a vyžadovala od nej, aby spory s dodávateľom riešila výlučne v rámci prejednaní a rozhodnutí veci v rozhodcovskom konaní, nemohla ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, jej vyhlásenie o informovaní zo strany veriteľa o dôsledkoch prijatia alebo neprijatia rozhodcovskej zmluvy bolo súčasťou predpripravenej zmluvy, preto vychádzajúc z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka uvedená rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jej neprospech ako spotrebiteľa, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka a je podľa § 52a a § 53a Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom.

10. S týmto názorom sa súd nestotožňuje. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/217/2012).

11. Rozhodcovská zmluva je dohoda účastníkov právneho vzťahu, že spory vyplývajúce z tohto vzťahu sa budú prejednávať a rozhodovať v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zakladá právomoc rozhodcovského súdu, ktorým môže byť rozhodca, prípadne viacerí rozhodcovia alebo stály rozhodcovský súd. Nevyhnutnou podmienkou rozhodcovského konania je existencia platnej rozhodcovskej zmluvy. Formálna platnosť rozhodcovskej zmluvy je úzko spojená s otázkou, či zmluvné strany skutočne vyslovili súhlas s rozhodcovským konaním. Účelom formálnych požiadaviek je zabezpečiť, aby zmluvné strany reálne s arbitrážou súhlasili.

12. Žalobkyňa tvrdila, že rozhodcovská zmluva bola formulárová a nebola individuálne dojednaná, zmluva je neprijateľnou podmienkou a neplatnou v zmysle Občianskeho zákonníka. Nie je však možné prehliadnuť, že v rozhodcovskej zmluve je v bode 1 je vyjadrený výslovný súhlas žalobkyne s uzatvorením tejto rozhodcovskej zmluvy, v bode 2 je vyhlásenie veriteľa (dodávateľa), že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný. V bode 3 rozhodcovskej zmluvy je okrem iného uvedené, že dlžník (žalobkyňa) bola o dôsledkoch jej uzatvorenia poučená tak, že dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere (s číslom zmluvy totožným, ako je číslo rozhodcovskej zmluvy), ktorú veriteľ a dlžník uzatvoria s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Súčasťou rozhodcovskej zmluvy boli štyri rozhodcovské súdy (zmluva bola uzatváraná podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní), pričom výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej samotný návrh. Konkrétneho rozhodcu pre predmetný spor, ktorý vec prejedná a rozhodne, vyberie zo zoznamu rozhodcov predseda rozhodcovského súdu (bod 5, 6 rozhodcovskej zmluvy). Podľa bodu 7 rozhodcovskej zmluvy je dlžník (žalobkyňa) oprávnená písomne od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní od uzavretia tejto zmluvy.

13. Z takéhoto znenia rozhodcovskej zmluvy (uzavretej v roku 2014 za účinnosti zák. č. 244/2002 Z. z.) súd konštatuje, že rozhodcovská zmluva pripúšťa, aby sa spory medzi dodávateľom a spotrebiteľom riešili buď v súdnom konaní, alebo rozhodcovskom konaní, pričom návrh v prípade rozhodcovského konania môže byť podaný na niektorom zo štyroch rozhodcovských súdoch označených názvom a sídlom. Z obsahu zmluvy tiež vyplýva výslovne, že žalobkyňa svojim podpisom verifikovala vyhlásenie veriteľa v bode 2 rozhodcovskej zmluvy (...že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný). Nie je preto možné prijať záver, že znenie rozhodcovskej zmluvy nebolo so žalobkyňou individuálne dodávateľom dojednané a nemohla ovplyvniť jeho obsah, nakoľko mala možnosť výberu prijať resp. neprijať návrh rozhodcovskej zmluvy, ktorú možnosť nevyužila (3Cdo/80/2017). Navyiac ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka bol ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere a rozhodcovskej zmluvy v znení „Za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.“, čo preukázateľne nie je prípad danej veci. Neboli tak splnené zákonné predpoklady pre posúdenie rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

14. Súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 18.3.2014 nie je neplatným právnym úkonom, preto bola daná právomoc rozhodcovského súdu danú vec prejednať a rozhodnúť v konaní sp. zn. 246/09/16 a jeho právoplatný a vykonateľný rozsudok má účinky právoplatného rozsudku všeobecného súdu, ktorý nie je možné v tomto súdnom konaní reparaovať. S poukazom na vyššie uvedené, súd postupoval v zmysle § 161 ods. 2 CSP a konanie zastavil.

15. Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, dôvodiac, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, neboli splnené procesné podmienky, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Má za to, že pre „individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky“ nepostačuje to, že doložka je samostatnou prílohou resp. samostatným, od zmluvy oddeleným formulárom, ktorý pripravil dodávateľ, ale vyžaduje sa aj poučenie dodávateľa o odlišnostiach resp. rozdieloch medzi súdnym a rozhodcovským konaním, a o dôsledkoch rozhodnutia spotrebiteľa. Rovnako sa, pre „individuálnosť“ dojednania vyžaduje aj možnosť spotrebiteľa ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy resp. doložky, teda možnosť meniť jej obsah v rámci jednaní o uzavretí zmluvy. Použitie formulára vyhotoveného dodávateľom však

takýmto podmienkam nezodpovedá, a ani poučenie spotrebiteľa dodávateľom nepreukazuje. Pritom, ide o zmluvy uzatreté pri jednej príležitosti, v rovnakom čase, a osoba, ktorá za dodávateľa uzatvárala zmluvu, predložila žalobkyni všetky písomnosti s tým, že súhlas so všetkými dodávateľom navrhnutými podmienkami, bez možnosti ich ovplyvniť - iba prijať alebo neprijať AKO CELOK - je podmienkou poskytnutia úveru. Preto nemožno hovoriť ani o prijateľnosti, ani individuálnom dojednaní, ani o súlade s dobrými mravmi, a ani o konaní dodávateľa, ktorým rešpektuje, ako v procese poskytnutia úveru „silnejšia“ a informovanejšia strana, práva spotrebiteľa.

17. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 4Oboer/13/2021, 1Oboer/194/2013, 1Oboer/179/2014, 10boer/187/2014, 1Oboer/217/2014 a 10boer/231/2014, 4Oboer/2/2021.

18. V súvislosti s právnym posúdením rozhodcovskej doložky, dojednanej v zmluve uzavretej medzi povinným a právnou predchodkyňou oprávnenej, sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že výkon práv a povinností z rozhodcovskej doložky odporuje spoločnému stanovisku občianskoprávného a obchodnoprávného kolégia Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2010, podľa ktorého, zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. decembri 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok, na návrh dodávateľa, mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora.... Na dôvazok dodal, že nie je možné súhlasiť s oprávnenou, že išlo o naplnenie ust. § 93b zákona č. 483/2001 Z. z., o bankách. Citované ustanovenie vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Oprávnená si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnila. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzavrel, že súdu prvej inštancie nič nebránilo judikovať nekalosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka platnej a účinnej od 1. apríla 2004.“

19. Súhlasí s argumentáciou obsiahnutou v uznesení Ústavného súdu č. IV. ÚS 371/2018- 43 zo dňa 20.06.2018.

20. Konštatuje, že súd v napádanom rozhodnutí správne predmetnú rozhodcovskú zmluvu vyhodnotil ako zmluvu formulárovú nachádzajúcu sa na vopred pripravenej samostatnej listine a podpísanú oboma zmluvnými stranami. Z týchto skutočností jednoznačne nevyplýva, že ide o samostatnú zmluvu. Je nesporné, že predmetnú zmluvu podpísal povinný spolu so zmluvou o úvere v ten istý deň ako viacero spolu súvisiacich dokumentov, pričom uvedenie rozhodcovskej 6 zmluvy na samostatný papier malo za účel obchádzanie zákonnej úpravy ochrany spotrebiteľa a nie individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky. Napriek tomu, že rozhodcovská doložka je uvedená na samostatnom tlačive ako rozhodcovská zmluva, ide len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter, a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanú.

21. Odôvodnenie uznesenia neobsahuje ani dôvod odchýlenia sa súdu od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (viď vyššie), hoci takáto povinnosť súdu vyplýva z ustanovenia § 220 ods. 3 CSP k ustanoveniu § 234 ods. 2 CSP. Nedostatok odôvodnenia rozsudku (a rovnako aj uznesenia, osobitne ak sa ním konanie končí), je takou vadou konania, ktorou sa odníma strane sporu možnosť realizovať jej procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Žalobkyňa sa nazdáva, že stručnosť odôvodnenia môže spočívať vo viazanosti súdu prvej inštancie právnym názorom súdu odvolacieho, ktorý bol zásadne odlišný od právneho názoru súdu prvej inštancie vysloveného v prvom rozsudku, teda súd pri rozhodovaní preberá argumentáciu odvolacieho súdu - avšak bez toho, aby sa vysporiadal s vyššie uvedenými (a celým radom ďalších, na vec aplikovateľných) rozhodnutiami dovolacieho súdu, a s tvrdeniami žalobkyne ako slabšej strany sporu v postavení spotrebiteľa, a to aj s tými, ktoré svedčia o zneužívaní postavenia žalovanej, a ani na vec neaplikoval informácie, ktoré získal z rozhodovacej činnosti súdu v spotrebiteľských veciach, týkajúcich sa identického žalovaného.

22. Má za to, že „nepreskúmateľnosť rozhodnutia treba považovať za porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces, čo naplňuje znaky odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“ (5 Obdo 32/2013) a „nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom - (4 MCdo 6/2013, 2 MCdo 24/2012, 7 Cdo 69//2013, 2 Cdo 11/2010, 2 Cdo 170/2005 a ďalšie).

23. Poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Sžf/82/2011, ktoré uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je teda aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany... na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. ... Rozhodnutie súdu však musí obsahovať odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.

24. Záverom uviedla, že Slovenský arbitrážny súd zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. na návrh žalovaného, posudzoval úverový vzťah, ktorý žalobkyňa namieta ako neexistujúci pre jeho absolútnu neplatnosť, v konaní sp. zn. 246/09/16. Tento rozhodcovský rozsudok zo dňa 2.7.2017 však žalobkyňa namieta ako nulitný. Pre neplatnosť zmluvy o úvere, ako aj rozhodcovskej doložky. Máme za to, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 18.3.2014 je neplatným právnym úkonom. Preto ani existencia rozhodcovského rozsudku za daných podmienok nemôže zakladať prekážku rozhodnutej veci rei iudicata). Predmetná rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, keďže spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto rozhodcovský rozsudok predstavuje nulitný právny akt.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

26. Žalovaný sa písomne vyjadril k podanému odvolaniu žalobkyne. Odvolanie považuje za nedôvodné v celom rozsahu a má za to, že žalobca ním sleduje obchádzanie zákona. Zdôrazňuje, že pre preskúmavanie rozhodcovského rozsudku je určená 3-mesačná prekluzívna lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Už z hľadiska dĺžky uvedenej lehoty, rozsahu oprávnení súdu konajúceho o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku (zvlášť vtedy, ak ju podá spotrebiteľ) vyplýva, že predstavuje široko koncipovaný spôsob ochrany práv spotrebiteľa. Ide o lehotu prekluzívnu, čo znamená, že jej uplynutím zaniká právo na zrušenie rozhodcovského rozsudku a rozsudok až vtedy nadobudne právoplatnosť.

27. Prekluzívny charakter uvedenej lehoty nemá iný obsah, osobitne určený pre spotrebiteľské právne vzťahy. Ak by mal mať, muselo by to byť určené v zákone. Keďže to v zákone určené nie je, je potrebné uvedené rešpektovať, rovnako aj to, že rozhodcovský rozsudok je právoplatný pre strany rozhodcovského konania.

28. Uviedol, že pokiaľ má byť možné a prípustné (bez uvedenia v zákone) to, že rozhodcovský rozsudok možno popierať či negovať aj po uplynutí lehoty pre podanie žaloby o jeho zrušenie, prekluzívny charakter lehoty nemá žiadny účinok a význam. To by ale bolo v rozpore so znením zákona č. 335/2014 Z. z.

29. Tvrdí, že zákonom č. 335/2014 Z. z. sa práve posilnil princíp a možnosti preskúmania a zrušenia rozhodcovského rozsudku na úkor toho, aby jeho účinky neboli negované určovacími žalobami ako je tomu aj v tomto prípade. Poukazuje na obsah upovedomenia o začatí exekúcie, v ktorom žalobca bol poučovaný aj súdnym exekútorom o práve na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ďalej žalovaný poukazuje na rozsah oprávnení exekučného súdu pri rozhodovaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, ktorý predstavuje (na základe a rozsahu oprávnení) ďalšie inštanciu oprávnenú preskúmať rozhodcovský rozsudok, vrátane rozhodcovskej zmluvy a základnej zmluvy, ktoré tvoria povinnú prílohu a súčasť návrhu na vykonanie exekúcie.

30. Z vyššie uvedených dôvodov, rovnako z dôvodov uvedených vo vyjadrení k žalobe žalovaný trvá na svojom tvrdení o tom, že nevyužitie žaloby o preskúmanie a zrušenie rozhodcovského rozsudku v prekluzívnej lehote nie je možné sporovou stranou obchádzať podaním žaloby o určenie s obsahom, ktorý mohol byť uplatnený v prekluzívnej lehote podaním spomenutej žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Na základe uvedeného, a tiež na základe vyjadrení v konaní pred súdom prvej inštancie navrhuje, aby odvolací súd zamietol podané odvolanie a súčasne aby žalovanému priznal právo na náhradu trov konania.

31. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie v danej veci bolo podané oprávneným subjektom v rámci zákonnej odvolacej lehoty podľa § 362 ods. 1 CSP, preskúmal napadnuté uznesenie, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd podané odvolanie žalobkyne vyhodnotil za nedôvodné, s rozhodnutím o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

32. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

33. Odvolací súd viazaný svojou zákonnou povinnosťou skúmať, či odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo strany žalobkyne nebolo vydané v konaní, ktoré bolo postihnuté niektorou z procesných väd uvedených v ust. § 389 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že napadnuté uznesenie zo dňa 25.4.2022 č. k. 7Csp/26/2020-357 ani jednou z tu uvedených procesných väd netrpí, a preto ho v celom rozsahu, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Osobitne svoju preskúmvaciu činnosť v rámci odvolacieho konania zameril na skúmanie, či v konaní nedošlo v prípade odvolateľky k odňatiu jej možnosti konať pred súdom, t. j. že jej bola znemožnená realizácia procesných práv, ktoré má odvolateľka ako strana sporu priznané v občianskom súdnom konaní. Výskyt takejto vady totiž znamená porušenie základného práva strany sporu na spravodlivý proces. V prejednávanej veci odvolací súd nevhliadol v prípade žalobkyne ako odvolateľky žiadne porušenie jej práva na spravodlivý proces, a preto vo vzťahu k nej podanému odvolaniu ako neopodstatnenému zvolil procesný postup v zmysle § 387 ods. 1 CSP, prejaviaci sa v potvrdení napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, ako vecne správneho. Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalobkyne ohľadne nedostatočného odôvodnenia a s tým spojenou aj nepreskúmateľnosťou odvolaním napadnutého uznesenia, pretože ju vzhľadom na rozsahu a predovšetkým obsah odôvodnenia daného uznesenia, s ktorým sa stotožňuje aj odvolací súd (§ 387 ods. 2 CSP) považuje za nedôvodnú.

34. Na podporu správnosti zastavujúceho uznesenia pre výskyt rei iudicata podľa § 161 ods. 2 v spojení s § 230 CSP je potrebné uviesť, že prvoinštančný súd v rámci predbežnej otázky a aj s poukazom na právny záver (§ 391 ods. 2 CSP) tak, ako bol obsiahnutý v zrušujúcom uznesení

Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.1.2022 č. k. 5CoCsp/53/2021-348 správne zaujal a odôvodnil svoj právny záver ohľadne existencie neodstrániteľnej podmienky konania v danej prejednávanej veci, pričom na túto neodstrániteľnú podmienku konania dôvodne považoval rei iudicatae. Právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní pod sp. zn. 246/09/16 dňa 2.7.2017 Slovenským arbitrážnym súdom podľa názoru súdu prvej inštancie, ktorý zdieľa aj odvolací súd, tvorí prekážku rei iudicatae pre prebiehajúce súdne konanie na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7Csp/26/2020, ktoré práve kvôli výskytu tejto neodstrániteľnej podmienky konania súd prvej inštancie správne zastavil. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok má z hľadiska právnej sily rovnaké účinky ako právoplatný a vykonateľný rozsudok vydaný v občianskoprávnom konaní.

35. Odvolací súd sa plne stotožňuje aj s právnym posúdením rozhodcovskej zmluvy prvoinštančným súdom v predmetnom konaní, pričom súd ju vyhodnotil ako nevykazujúcu znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti bral zreteľ na špecifiká tejto zmluvy a najmä možnosť žalobkyne od tejto zmluvy odstúpiť do 14 dní od jej uzatvorenia, bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu. Žalobkyňa takisto nevyužila možnosť podľa vtedy platného ustanovenia § 40 zák. č. 244/2002 Z. z., o rozhodcovskom konaní podanou žalobou domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom lehota na podanie tejto žaloby bola 60 dní podľa § 41 cit. zák. (prekluzívna) a žalobkyňa tým, že žalobu nepodala v rámci tejto lehoty (a ani vôbec) spôsobila správoplatnenie a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku zo dňa 2.7.2017.

36. V kontexte uvedeného, odvolací súd napadnuté - zastavujúce prvoinštančné uznesenie, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, a takisto ho tým istým procesným postupom potvrdil aj v súvisiacom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania.

37. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu žalovanému voči žalobkyňi priznal, pretože žalovaný mal v odvolacom konaní úspech. O výške tejto náhrady rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

38. Toto rozhodnutie prijal odvolací súd pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom

zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).